

EVANGELIET OG DEN JØDISKE VERDEN

Israelsmissionens magasin - marts 2018

Shevet Achim hjælper
hjertesyge børn i Israel

Gud er mangfoldig. Derfor er Guds mission mangfoldig - også i forhold til det jødiske folk. I dette magasin vil vi give stemme til den mangfoldighed. Til de stemmer som tror og tvivler og dem, der kan begejstre. Til de mennesker som vil forsoningen og dem, som er fortvivlede over manglen på samme. Til stemmer som vil udfordre vores teologi og tænkning. Alt sammen i håbet om, at du må blive inspireret og opmuntret og bevæget af Guds missions mangfoldighed.

---

06 | John og de studerende: "Vi må aldrig have nok i os selv"

10 | Landet og løfterne

14 | Shevet Achim

20 | Nyt fra Immanuelkirken

22 | Forstår vi det, vi læser?

24 | Uden kærlighed, ingen tillid

Den Danske Israelsmission
Katrinebjergvej 75
8200 Aarhus N
Tlf: 7356 1270
Email: kontor@israel.dk
www.israel.dk

Reg. nr. 9743
Kontonr. 3054500
Mobilepay: 30503
www.israel.dk/medlem
www.israel.dk/giv

Forsidebillede: Trine Korneliussen,
missionspilot 2015, og et af
børnene fra Shevet Achim - foto:
Shevet Achim
Tryk: Øko-Tryk (oplag 4000)
Layout: Maria Bach Jensen

Redaktion: Maria Strøm (red.),
Arne Pedersen (ansv.),
Jan Mortensen

Oplysninger om medarbejdere og
landsstyret kan findes på israel.dk

Kai, Winston & Paulus

Hvad har Kai Kjær-Hansen, Winston Churchill og Paulus til fælles? Det er ikke umiddelbart let at se. Den første er tidligere formand for Israelsmissionen og redaktør af avisen. Den anden var premierminister i England af to omgange, vinder af Nobels litteraturpris mm. Den tredje var en af de største skikkelser i den første kirke.

Det, de har til fælles, er, at de har sagt gode ord om, hvad succes er – eller ikke er – for en størrelse.

Kai Kjær-Hansen har jeg ofte hørt sige: "Vil man have succes, skal man ikke engagere sig i jødemission." Avs, det er alligevel noget, sagt af en mand som har brugt det meste af sit liv på at være engageret i, ja, jødemission.

Hvad der ligger bag ordene, er sandsynligvis det, at hvis man vil opleve mennesker komme til tro i hobetal, menigheder der vokser eksplosivt og numerisk vækst der tager pusten fra en, så er det ikke jødemissionseventyret, man skal begive sig ud i.

Vi er alle børn af vores tid, og vi kan let komme til at definere succes ud fra samme præmisser som kulturen, vi er vokset op i. Men spørgsmålet er naturligvis, om vi skal bruge de samme parametre for succes i Israelsmissionen, som andre steder?

For nyligt var jeg i London, hvor jeg blandt andet besøgte museet *Churchill War Rooms*, som viser den

kommandocentral, hvorfra Winston Churchill styrede slagtes gang under 2. Verdenskrig. Her stødte jeg på citatet:

"Succes er at gå fra nederlag til nederlag uden at miste begejstringen."

Det fik mig til at overveje, hvordan vi skal måle succes i vores missionale arbejde og hvilke parametre vi skal bruge.

Trofasted er for eksempel ét af de ord, jeg oftest har hørt brugt i min tid i Israelsmissionen. Trofasthed overfor vores samarbejdspartnere, så de kan stole på os – at vi er der, når de har brug for opbakning, forbøn og moralsk støtte. Trofasthed overfor vores kald til at række evangeliet tilbage til det jødiske folk, så vi ikke bliver fristet til at løbe hen, hvor tidsånden driver os eller moderere vores formål, så vi måske kan samle flere penge ind. Og trofasthed overfor evangeliet, som vi er sat til at gå med, som vi er sat til at forkynde – for os selv og for andre – og omsætte, så Ordet igen kan blive til kød.

Dén trofasthed er succes. Selv i det vi kan opleve som nederlag.

Men det må naturligvis aldrig få os til at holde op med at stræbe efter at blive dygtigere, til det vi gør. Spørgsmålet: "Er der en *bedre* måde at være Israelsmission på?" må vi vove at stille os selv ofte og uden omsvøb.

Paulus – den sidste prik i rækken, som skal forbindes – har også sagt noget om succes. Og han definerer succes efter, hvor herligt vores fodtrin lyder:

Der er ingen forskel på jøder og grækere; alle har den samme Herre, rig nok for alle, som påkalder ham, for »enhver, som påkalder Herrens navn, skal frelses«. Men hvordan skal de påkalde ham, som de ikke er kommet til tro på? Hvordan skal de tro på ham, som de ikke har hørt om? Hvordan skal de høre, uden at nogen prædiker? Og hvordan skal nogen prædike uden at være udsendt? – som der står skrevet: »Hvor herligt lyder fodtrinene af dem, der bringer godt budskab!« (Romerbrevet 10,12-15)

I Israelsmissionen har vi i 133 år bestræbt os på, at vores fodtrin har måttet lyde herlige. Det vil vi fortsat gøre. For det er sådan, vi helst vil have succes.

Arne Pedersen

Arne Pedersen, generalsekretær

Han længes efter os

 Tekst: Joakim Hjort, kommunikationsmedarbejder

Klokken er lidt i ni om formiddagen. Jeg sidder med ansigtet vendt mod Tempelpladsen i Jerusalem fra en solrig plet tæt på toppen af Oliebjerget sammen med en flok forventningsfulde teologistuderende. Vi er på studietur, og luften er fuld af spænding og iver efter at lære nyt. At opleve geografien, kulturen og konteksten som Jesus befandt sig i, kan næsten ikke undgå at sætte spor i forståelsen af Gud og troen på ham. Inden turen havde jeg en klar forventning om, at jeg, på trods af flere besøg i landet tidligere, sagtens ville kunne hive nye fangster i indsigts-nettet hjem. Problemet er bare, at jeg efter et døgn tid i byen, stadig ikke rigtig kan mærke den. Iveren, gejsten. Er den gledet ud af hænderne på mig? Har jeg suget al den næring, jeg kan, ud af det her sted?

En af de andre studerende bad den morgen for mig. Han bad Gud om, at turen ikke måtte være "old news", men at jeg måtte opleve at få "good news" med hjem. Det ramte hovedet på sømmet. Hvordan bliver de gamle nyheder vendt til gode?

Senere på turen besøgte jeg en gammel ven i Jerusalem. Han begyndte en trosvandring med Jesus for få år siden, efter at have levet et helt liv som muslim. Han kæmper nu med uforstående og vrede familiemedlemmer, chikane og andre udfordringer. Han byder på en kraftig myntete, og vi sætter os på hans slidte, men genkendelige plastikskamler. Vi kommer hurtigt ned til de dybere lag i snakken. Det gør ondt at høre, hvordan troen kan koste så mange tårer, kræfter og smerte. Men pludselig siger min ven noget, som har kørt rundt i hovedet på mig lige siden. Han kigger intenst på mig, smiler og siger så: "You know... He wants us. And that's what matters." He wants us. Han længes

efter os. Altså Jesus. Jesus vil os, han ønsker os!

Det var så hamrende simpelt sagt. Jeg havde i flere dage svælget i dybe teologiske pointer og skarpe refleksioner, som godt nok havde været værdifulde og inspirerende, men det her tog fuldstændig pusten fra mig. Hvor er det vildt, at Jesus gjorde alt det han gjorde, at han gør det, han gør, simpelthen fordi han vil os. Og langsomt gik det op for mig, at den vilje, den kærlighed Gud viser os, måske i virkeligheden er hele baggrunden for studieturen, for det arbejde vi i Israelsmissionen og andre udfører i landet, ja, endda for det lille gensyn mellem to venner midt i Jerusalem, hvor den blev demonstreret aller mest tydeligt for nogle tusind år siden.

Turen endte med at lære mig en masse nyt. Heldigvis. Men at blive mindet om, at evangeliet ikke er teoretisk, at det er virkeligt og omsætteligt, var uundværligt. For selvom de gode nyheder er gamle, er de stadig gode. Ikke kun for mig eller dig, men for alle som ikke har oplevet dem endnu. At Jesus vil os, må få et output i en lignende vilje og kærlighed til andre mennesker. For det er sådan han er.

"Vi elsker, fordi han elskede os først." (1. Joh 4,19)

John og de studerende

"Vi må aldrig have nok i os selv"

📄 | Tekst: Maria Strøm, redaktionssekretær - foto: privat

Der er sket meget i det kristne studenterarbejde i Israel siden John Sode-Woodhead påbegyndte det første organiserede arbejde i 1980. Fra at være en håndfuld unge til over 300 studerende fordelt ud over landet har bevægelsen udviklet sig på mange områder. Jeg har taget en snak med ham om, hvordan det hele startede og hvilke velsignelser og udfordringer han ser i arbejdet nu og for fremtiden.

Et uventet kald

"Nå, så det er dig, der skal starte det kristne studenterarbejde i Israel! Ja, vi er alle blevet enige, og du bliver nødt til at gøre det – om du kan lide det eller ej." Året er 1980 og generalsekretæren for det internationale kristne studenterarbejde er netop ankommet til Edinburgh togstation, hvor en ung John

Sode-Woodhead har stillet sig klar for at byde ham velkommen, uvidende om hvilke udfordringer, han har i vente.

"Jeg har allerede talt med de andre universiteter, og de vil støtte dig finansielt og bede for dig. Det bliver et skotsk projekt," tilføjer han med et glimt i øjet, mens han hjerteligt trykker Johns hånd.

Arbejdet begynder

Denne samtale blev for alvor startskuddet til det første organiserede kristne studenterarbejde i Israel. John, som studerede arkæologi i Skotland på sit andet år, indvilgede i at arbejde på projektet sideløbende med sit studie. I påsken 1980 rejste han en tur til Israel for at tage kontakt til gamle venner, og for at organisere en sommerkonference i Tel Aviv, hvor de studerende

kunne samles.

"Vi var måske 30 eller 40 på konferencen. Der kom en velkendt taler fra Storbritannien, otte studerende fra Skotland og én studerende fra Israel," fortæller John levende med en mild latter. Men allerede året efter kunne de samle tyve studerende fra Israel, og det blev klart, at de havde brug for en leder, der havde kapaciteten til at organisere arbejdet. John, der ellers havde planer om at læse teologi i Skotland, rejste i stedet permanent til Israel, hvor han påbegyndte en ph.d. i arkæologi på universitetet i Tel Aviv. Her brugte han sideløbende omkring fem år som leder af arbejdet, og da han takkede af i 1987, var der godt 50-60 studerende i grupper fordelt over hele landet.

Forsoning er en hjertesag

John er født og opvokset i Israel, hvor hans forældre var missionærer. "Man kan sige, at jeg har en unik erfaring, da jeg både er vokset op med jøder og arabere. Jeg forstår begge kulturer og føler mig hjemme i begge", forklarer han. Selvom familien boede i Nazareth på Vestbredden og kom i en arabisk menighed, gik John i en jødisk hebraisktalende skole og var dybt involveret i den messianske ungdomsbewægelse. Han oplevede derfor begge sider af konflikten på tæt hold, og fik stærke venskaber på tværs af det jødisk-arabiske skel.

Derfor er det også naturligt, at forsoning ligger Johns hjerte nært. Studenterarbejdet i Israel var det første arbejde, der samlede jøder, arabere og internationale studerende på lige fod under samme paraply, og det har helt fra begyndelsen været en klar mission for ham. "Vi er alle en del af samme legeme – derfor må vi også arbejde som om, vi er det," uddyber han. Men arbejdet for forsoning er ikke altid lige let, og i dag er studenterarbejdet stadig en af de eneste organisationer, der er sammensat ud fra dette princip.

En ny generation af unge står fast

"Jeg ser en ny generation af unge, der i høj grad brænder for deres tro, og som ikke er bange for at udleve den," fortæller John med lys i øjnene, da jeg spørger ham, hvilke forandringer han ser i studenterbevægelsen. Tidligere var der ikke mange troende på universiteterne, og der herskede en hel del frygt for at dele troen offentligt. Selvom det

Øverst: John Sode-Woodhead startede FCSI i starten af 80'erne. I dag er han ansat af den norske Israelsmission i en projektstilling. Nederst: Missionspiloter nyder at være sammen med unge studerende i FCSI.

Arabiske studerende er samlet for at bede for unge i Syrien, Rusland og Kenya på de studerendes internationale dag.

stadigvæk ikke er let at bekende troen på Jesus i Israel, er der sket et skifte, der er til at mærke. Fra at være en håndfuld kristne på universiteterne, er der omkring 300 studerende fordelt ud over landet. *"De studerende hviler i sig selv og de ved, hvem de er,"* understreger John og tilføjer *"Og så har de opbakning fra deres familier og menigheder – det er afgørende"*. John oplever, at de unge er dybt rodfæstede, og at de ønsker at leve et liv i overensstemmelse med deres tro. Flere unge oplever også, at medierne lader dem få en stemme i den offentlige debat, og dette spreder ligeså en større frimodighed.

Fra flygtning til jurastuderende

For nyligt mødte John en ung pige i studenterarbejdet med en historie, som gjorde stort indtryk på ham. Da hun var otte emmigerede hun og hendes familie fra Etiopien. Da hun kom til Israel, kunne hun hverken læse eller skrive, da de var fra et fattigt bjergområde. Hun kom så ind i det israelske skolesystem, og i dag studerer hun jura på det hebraiske universitet, og er en del af det kristne studenterarbejde. Hun har taget del i nogle svære debatter og er ikke bange for at stå fast på det, hun tror på. *"Hun er en imponerende kvinde, og der er andre som hende i arbejdet. Jeg er fortrøstningsfuld og glæder mig med dem,"* fortæller John.

Hvordan kan vi være med til at bakke op?

Studenterarbejdet er vokset meget igennem årene, men der er stadig behov for hjælp udefra. Bøn og økonomisk støtte er to vigtige komponenter ifølge John, men noget der især begejstrer ham, er den individuelle kontakt mellem studerende. *"Set fra min synsvinkel, er det helt klart kontakten på det personlige plan, der rykker mest,"* svarer han, da jeg spørger, hvordan vi, der brænder for studenterarbejdet i Israel, kan være med til at støtte op om arbejdet. *"Det er noget, I allerede arbejder på i Danmark, men som jeg håber på at se mere af,"* tilføjer han. Israelsmissionen begyndte at støtte studenterarbejdet i Israel i 1987, da organisationen officielt blev en del af det internationale studenterarbejde. Siden da, har Israelsmissionen både hjulpet de studerende økonomisk, men også gennem et personligt samarbejde, der har givet mulighed for at skabe gensidig inspiration. Israelsmissionen har flere gange inviteret studerende til Danmark i forbindelse med lejre arrangeret af det danske studenterarbejde, og de ansatte i FCSI har ligeledes været på besøg i Danmark. Studenterarbejdet i Israel er en af de samarbejdspartnere, Israelsmissionen har, der sætter stort fokus på forsoning, og det er noget, som vi i Israelsmissionen også brænder for. Som en afsluttende bemærkning understreger John: *"Men bed også for de studerende. Bed for de udfordringer, de står i og bed for*

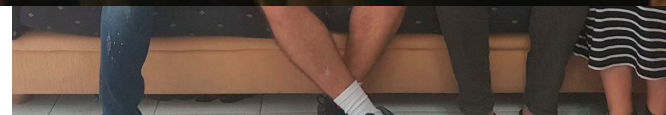

arbejdet, er relationer, som stadig betyder meget for ham i dag. Han ser ikke den samme udvikling mellem de studerende i dag, og det ærgrer ham.

Er vi villige til at involvere os?

"I alle lande, ikke kun i Israel, er der en risiko for, at kristne lukker sig om sig selv," reflekterer John og fortsætter: "Hvor er det vigtigt, at vi aldrig har nok i os selv". Dette er en bekymring, som John ligeså har i forhold til de studerende. Han ser en fare i, at de lukker sig om sig selv og holder sig til hinanden i stedet for at skabe relationer til deres medstuderende og blande sig i den akademiske debat. For John er det helt essentielt, at vi er villige til og tør at involvere os i andres liv – også når det er svært. Spørgsmålet om, hvordan vi kan nå mennesker med evangeliet, er ifølge John et spørgsmål om, hvordan vi lever vores liv i hverdagen. "Vi må leve vores liv på en måde, hvor vores ord stemmer overens med vores handlinger," slår han fast. John håber, at de studerende ikke vil være bange for at vidne i deres hverdag, men være åbne overfor at indgå i relationer, hvor de ikke nødvendigvis altid er enige, men hvor de kan respektere hinanden. Det er ifølge ham den bedste måde at udleve evangeliet på. Som afslutning på vores samtale understreger han: "Der er brug for, at vi er villige til at skabe relationer til mennesker, der ser anderledes på verden, end vi gør."

Øverst: Rasha Saba, Neeman Melamed, Zaher Haddad, Kevin Nalty and Lavinia Nalty.

Nederst: Konference for hebraisktalende studerende i FCSI.

Israel og landløfterne

✘ | Tekst: Jan Mortensen, sognepræst og medlem af landsstyret

I år er det 70 år siden staten Israel blev oprettet. Det markerer vi her i magasinet det kommende år gennem en artikelserie, der sætter fokus på dette emne. Herunder kan du læse Jan Mortensens første artikel, der handler om Israel, og de løfter, der er knyttet til landet.

"Ja" i Jesus

Alle Guds løfter har fået deres "ja" i Jesus Kristus (2 Kor 1,20). Det er det Nye Testaments (NT) påstand. Jesus er den længe ventede Messias, der bringer den nye pagts gudsrig. Guds rige kom imidlertid ikke helt på den måde, Jesu samtid forventede det og sådan som dele af det Gamle Testamente (GT) kunne tolkes: i form af en genrejst jødisk nation med verdensherredømme. Guds rige kom i et "allerede/endnu ikke", hvor den korsfæstede og opstandne Messias *allerede* sidder på sin trone og har etableret et åndeligt rige for både jøder og hedninger ved dåb og tro – og hvor *endnu ikke* relaterer til den nye jord, vi stadig venter på.

Har Gud snydt sit folk?

På Jesu tid var der mange jøder, der afviste Jesus, fordi de mente, at dette ikke stod mål med løfterne til det etniske Israel: Var landløfterne ikke mere konkrete end som så? I dag er der lige så mange kristne, der stiller samme spørgsmål. De accepterer ganske vist opfyldelsen i Kristus som skitseret ovenfor, men tilføjer, at hvis Gud ikke *også* giver jøderne et land i Mellemøsten, har han snydt sit folk. Det er i mine øjne en fejlslæning af både GT og NT – og sammenhængen mellem dem.

GT selv fordrer ikke en "bogstavelig" opfyldelse

NT bekræfter GT's autoritet ned til det mindste bogstav, men ikke sådan forstået, at ethvert konkret

løfte i GT skal finde en "bogstavelig" opfyldelse. GT selv fordrer ikke sådan en forståelse. I beskrivelsen af Israels herlige fremtid gør profeterne fortidens embeder og institutioner til "typer" på denne tids frelse: Moses, David, Melkisedek, eksodus, templet osv. Når NT tolker landet som en type på Guds rige og den nye jord, gør det derfor ikke vold på GT.

Landløfterne til Abraham blev givet på bagkant af det *tabte* land, Paradis, og med hele jordens velsignelse som mål. Derfor overraskes vi ikke, når Esajas' vision af det genrejste Jerusalem glider over i synet af en ny himmel og jord (Es 65,17), og når folkeslagene tænkes med i den kommende frelse (Es 49,6). Løftet til Abraham får en *universel* og *ikke-dennesidig* karakter allerede i GT. Men først i NT afsløres *hvordan*. NT forholder sig til GT som opfyldelse til løfte, men ikke én til én, som hvis en far lovede sin søn en iPhone7 og det får han så. Opfyldelsen transformerer og overbyder løftet.

Også i GT overbydes og transformeres løftet i bølger af opfyldelse

Denne transformering er et gennemgående træk i Bibelen. GT selv bevæger sig indenfor en fremadskridende frelses- og åbenbaringshistorie, hvor opfyldelsen af Guds løfter udfoldes i stadig nye lag. De konkrete løfter *får* delvis konkret opfyldelse i bølger ned gennem historien, men bliver samtidig båret videre til nye horisonter, som ikke nødvendigvis lever op til en pedantisk læsning af det oprindelige løfte.

Sådan var det allerede med løftet til Abraham. Han blev lovet Kana'ans land til evig arv og eje for sig selv og sit afkom. Han *kom* da også til landet og *fik* da også det lovede afkom (efter at have forsøgt sin egen

"opfyldelse" i og med Ismael). Men han fik faktisk aldrig det lovede land i eje! Det gjorde ikke engang løftets søn, Isak! Havde Gud svigtet? Nej, men den delvise opfyldelses "allerede" viste sig at gemme på et "endnu ikke", der i første omgang blev båret 400 år frem i tiden, hvor næste bølge af opfyldelse fandt sted med Israels udvandring af Egypten og indtagelsen af landet. Igen sådan, at opfyldelsen afslørede nye perspektiver (og betingelser), som ikke kunne læses ud af det oprindelige løfte – og igen sådan, at løfterne blev projiceret ind i en endnu herligere fremtid. Indenfor Sinaj-pagten fik løftet flere bølgetoppe af opfyldelse og af nye visioner af det "endnu ikke", der venter – særligt ved kong David og hans søn (2 Sam 7), og siden ved profeternes visioner om det genrejste Jerusalem på den anden side af dommen. Og Jerusalem blev da også genrejst efter eksilet i Babylon, men igen på en måde, der formeligt skreg efter en langt mere fuldstændig opfyldelse. Det er *det* råb, NT hævder at være det endelige svar på.

Med Jesus afsløres løfternes endelige "hvordan"

Augustin formulerede forholdet sådan: "I GT er NT skjult. I NT er GT åbenbart". Jesu komme er ikke bare en opfyldelse af GT's løfter, men er i sig selv en endegyldig åbenbaring, der tilføjer en helt ny klarhed over løftets indhold; en klarhed ikke engang profeterne selv havde (1 Pet 1,10–12). Derfor kan man ikke lade GT svare på, *hvordan* løfterne skal opfyldes. Her må NT gives primat i samme grad som "åbenbart" overtrumfer "skjult".

Både Jesus – og NT med ham – hævder, at GT's løfter sigter på ham (Joh 5,39). Ikke bare som løfternes *slutpunkt*, men i virkeligheden som deres evige udgangspunkt. For i virkeligheden blev Israel ikke udvalgt i og af sig selv, men *i ham* (Ef 1). *Han* er den ene, der er udvalgt for de mange. *Han* er Abrahams afkom, hvem løftet gælder (Gal 3,16). Den gamle pagts institutioner, gudsfolk, land, tempel, offer, ypperstepræst, konge og profet – forholder sig til Kristus og hans rige, som skygge, billede og "type" forholder sig til "virkeligheden" (f.eks. Hebr 7-10). Det gamle Israel havde som "skygge" del i Kristus og hans frelse på foregribende måde (f.eks. 1 Kor 10,4), men i og med Kristi komme falder skyggen bort (Hebr 8,13). Alle trådene fra GT samles i Kristus.

Det er dette perspektiv, der gør, at hedningerne kan gå ind i Guds rige, uden først at blive jøder. Nu, hvor "virkeligheden" er kommet, er der ingen grund til gå ind via "skyggen". Kristus er Abrahams afkom og hvis vi er "i Kristus" ved dåb og tro, har vi nu "*borgerret* i Israel" og er "*medarvinger*" til løftet, hvad enten vi er jøder eller hedninger (Gal 3,26-29; Ef 2,11-22). *I ham* er jøder og hedninger blevet til "ét nyt menneske" (Ef 2,15), den nye pagts gudsfolk (1 Pet 2,9). Det er den "Kristus-hemmelighed", som Gud ikke havde åbenbart i tidligere slægtled (Ef 3,1-13).

Alene derfor giver det ikke mening i den nye pagts tid at ville insistere på *to* "mennesker" (jødekristne med særlige landløfter og hedningekristne uden) eller ligefrem *to* gudsfolk (kirken med frelsen og det fysiske Israel med landet). Det første sønderlemmer Kristi legeme. Det andet sidestiller Israel med Kristus, som om *Israel* var frelseshistoriens "oliventræ" – og ikke Kristus (Rom 11,17-24). Der er kun ét gudsfolk, for der er kun én Kristus, én pagt og én arv. Og arven er den forløsning, vi allerede nu har del i ved Kristi blod, og den forløsning, vi stadig venter på (Ef 1,3-13, jf. Hebr 11,8-15).

Pagten og arven hører sammen

Når nogle insisterer på, at det etniske Israel stadig er Guds redskabs- og demonstrationsfolk med særlige landløfter, så overser de, at *pagten* er den måde, Gud holder "sit redskab" i hånden på. En fortsættelse af det fysiske Israels rolle som "redskab" ind i den nye pagts tid ville derfor forudsætte, at Israel skulle have en særlig pagt, som løber parallelt og samtidigt med den nye pagt i Kristus. Men den nye pagt er jo den nye pagt *for Israel og Juda* (Jer 31,31), den pagt, der skal løse spændingen mellem Gud og hans folk, så folket kan tage landet i eje (Jer 31,38). Og den nye pagt er kommet i og med Kristi død og opstandelse og fås derfor kun dér. Pagten og arven hører sammen.

Sådan har det altid været. De israelitter, der valgte at blive i Egypten i sin tid, var stadig Abrahams afkom og løftets børn. Løfterne gjaldt dem, men hvis de ikke holdt påske med Moses og gik med ud af Egypten og gennem vandet og ud til Sinajs bjerg, hvor Gud stiftede pagt med sit folk – så ville de ikke have del i løftets opfyldelse. De ville stå uden for pagten og dermed udenfor arven. De ville ikke være *forkastet* som sådan. Løfterne til dem ville stadig stå. Men den eneste vej

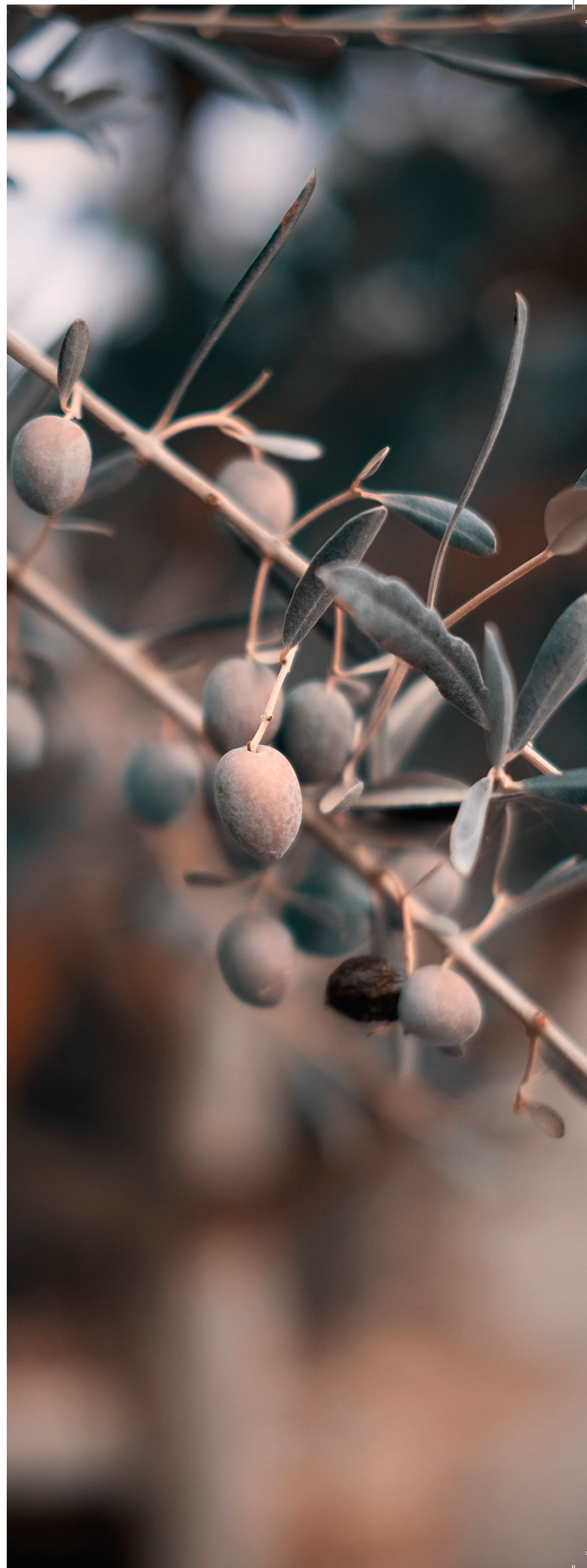
tilbage til arven, ville være at forlade Egypten og slutte sig til Mosesfolket og lade sig omskære ind den nye pagt, Sinaj-pagten. Sådan også med den nye pagt for Israel og Juda. Den del af Israel, der forkastede deres Messias, er *ikke* forkastet, men den eneste vej tilbage til arven går gennem dåbsvandet, Kristus-omskærelsen, og tilslutning til Jesusfolket, den nye pagts gudsfolk, ved hvem Gud åbenbarer sin herlighed (Joh 17,9-10; Ef 1,22-23; 3,10.21).

Israels arv og Israelsmission

Sådan får GT's løfter en kristologisk binding i den nye pagts tid. Israels arv *er* forløsningen ved Jesus Kristus, den nye pagts Guds rige. At Guds løfter har fået deres ja i Jesus Kristus, henviser derfor ikke bare til deres bekræftelse, men til *selve det sted*, de finder deres opfyldelse: I Kristus. Der går ikke nogen anden tråd fra GT ind i vor tid – end netop denne.

Vi hjælper ikke jøderne til deres fædrene arv ved at gøre staten Israel til en selvfabrikeret opfyldelse, en "Ismael". Vi har ikke andre veje end at elske dem og forkynde evangeliet om deres Messias for dem (Rom 10). De er de *ægte* grene, og de kan podes ind igen til deres rette arv i Kristus ved dåb og tro (Rom 11).

"For når du blev hugget af fra et vildt oliventræ, som du af naturen hørte til, og mod naturens orden blev podet ind på et ædelt oliventræ, hvor meget snarere vil så ikke de ægte grene blive podet ind på deres eget træ." (Rom 11,24)

Shevet Achim

 | Tekst: Guro Kvakestad - foto: Daniel Wooton

Lægerne på sygehuset i Israel gav den trettenårige ukrainske dreng med blodkræft to måneder tilbage at leve i. Medicinsk behandling ville koste næsten en halv million kroner. Det var penge, som hverken forældrene eller Jonathan Miles, grundlæggeren af Shevet Achim, havde. Hvordan skulle han forklare familien, at behandlingen fandtes, men at deres dreng ikke levede op til kriterierne?

Amerikaneren Jonathan Miles var lige kommet til Israel, fordi han følte sig kaldet til landet. Uden nogen klar plan for fremtiden, havde han taget sin familie med på det, som skulle blive starten på en lang og usandsynlig rejse, til en tilværelse langt fra den gennemsnitlige amerikanske drøm.

Kommer du?

Da Jonathan var i 20'erne, arbejdede han som journalist, og kom til tro på Jesus. Gennem Bibelen opdagede han, hvilken fantastisk rolle Israels folk spillede gennem både det Gamle og det Nye Testamente. Det var gennem dem, resten af verden havde fået del i Guds frelsesplan. Han så, at Guds plan med dette folk stadig udfoldede sig i verden, og det gjorde ham nysgerrig. Uden nogen plan eller anelse om, hvad han skulle lave der, bestemte han sig for at rejse til Israel. En dag da han sad og bad, oplevede han tydeligt Guds stemme: "Kommer du?" Jonathan blev overbevist på stedet, og vendte tilbage til USA for at fortælle familien om planerne. Hans kone var gravid i 9. måned og de havde ingen opsparede midler. Men Jonathan huskede på Bibelens ord om at søge Guds rige først, og en dag i 1990 pakkede de kufferterne og satte kursen mod en ukendt fremtid i det hellige land.

En dreng med blodkræft

Godt fremme begyndte de at arbejde for Christian Friends of Israel (CFI), der drev et socialt arbejde blandt immigranter i landet. En dag kom der en ikke-jødisk familie fra Ukraine ind på kontoret med deres trettenårige dreng. Han havde blodkræft og trængte desperat til behandling, men familien havde ikke midlerne til at betale. Egentlig beskæftigede CFI sig ikke med tilfælde som dette og havde heller ikke midlerne til at hjælpe, men Jonathan lovede at høre lægerne på sygehuset om, hvad de kunne gøre. På sygehuset fortalte de, at de kunne redde drengens liv, men at det ville koste \$ 64.000. Dette satte sig dybe spor i Jonathan. Han kunne ikke få sig selv til at give dette svar til den fortvivlede familie, så da han mødte dem næste dag, fortalte han, at CFI ikke kunne hjælpe, men at de kunne fortælle om deres situation til potentielle givere. Gennem fax og kollekter formåede de at skaffe hele beløbet på få måneder, og drengen blev opereret og overlevede. Dette var Jonathans første erfaring med det israelske sygehusvæsen.

Gaza

En del af Jonathans kollegaer var begyndt at rejse regelmæssigt ind i Gaza. Jonathan følte sig på ingen måde draget i den retning, men besluttede en dag, at det var tid til at krydse grænsen til det ukendte territorium. I Gaza mødte han et gæstfrit og kontaktsøgende folk. Han vidste, at arbejdet blandt jøderne lå Gud på hjerte, men dette folk var også elsket af Gud. Jonathan kunne ikke lægge indtrykkene fra dette lille område væk, og han følte sig mere og mere draget. Uden nogen form for beskyttelse lejede organisationen et hus i flygtningelejren Rafa nær den Egyptiske grænse, og på trods af advarsler fra den amerikanske ambassade, flyttede Jonathan ind. Han besluttede ligeså at få familien med derover. Han var blevet forsikret af tjenestefolk i Hamas om, at hvis de var der for at hjælpe det palæstinensiske folk, var de velkomne. Og så hvilede Jonathan også i, at Gud ville beskytte dem.

En partner i Israel

En dag læste Jonathan en artikel i avisen om en doktor Ami Cohen – oprindeligt fra USA – som var specialist inden for kirurgi på hjertesygge børn. Til at begynde med var der intet sygehus, som havde en

ledig stilling til ham, men så åbnede der sig en mulighed på Wolfson Medical Center i Jaffa. Her startede han et nyt projekt med at give børn fra underudviklede lande behandling i Israel. Jonathan tænkte, at det netop var dette, børn i Gaza, havde brug for. Sygehusene manglede det meste, og der var få veluddannede læger i Gaza, og dette førte til en høj andel af fødselsskader. Ofte var det ikke vanskelige indgreb, der skulle til, men resurserne manglede ganske enkelt. Da han ringede til dr. Cohen, var han straks med på ideen. Problemet var bare, at myndighederne i Gaza ikke ville samarbejde. Da slog det Jonathan, at han kunne bidrage! Som udlænding (ikke-israelsk) havde han en større chance for at få myndighederne i sygehusledelsen i Gaza til at samarbejde. Det viste sig at være rigtigt, og vejen til et samarbejde mellem de israelske og palæstinensiske læger blev banet og organisationen Shevet Achim fik sin begyndelse.

Tab

Men det var ikke udelukkende succeshistorier, der blev en del af samarbejdet. Jonathan husker tydeligt, hvordan han blev ringet op en nat med beskeden om, at det første barn fra Gaza var gået bort under en operation. Det havde været så fantastisk, da de havde fået samarbejdet op at stå, at tanken om at ikke alle børnene ville overleve knap havde strejft ham. Da han tog hen til sygehuset, vidste han ikke, hvordan han skulle reagere. Han var blevet tydeligt fortalt, at han ikke måtte berøre en muslimsk kvinde fysisk, men nu stod han her foran en sønderknust mor, som havde mistet det kæreste, hun ejede. I det øjeblik kom dr. Khoury fra Tunesien ind i rummet. Han var overlæge og leder for intensivafdelingen, og han gik hen til moren og holdt om hende længe og vuggede hende kærligt. Dette blev en påmindelse for Jonathan om, hvad det er i livet, der virkelig betyder noget.

Joshua

Sønnen Joshua var 7 år gammel, da familien flyttede til Gaza. Overgangen fra kultur til kultur var ikke let for ham. Forskellene mellem det israelske og palæstinensiske samfund var store, og det satte sine spor på ham. Familien bosatte sig i syd, nær grænseovergangen Rafa, hvor de var den eneste vestlige familie i området. Naboerne tog godt imod dem, og hver dag kom de med mad til dem, som et udtryk for, at de satte pris på deres nærvær. Familien opdagede en dyb hunger efter evangeliet og praktisk

hjælp hos befolkningen i Gaza. Samtidig spredte rygten om, at der var en amerikansk familie i nabolaget, som kunne give medicinsk hjælp, sig hurtigt, og der var snart en kø af trængende udenfor døren.

Aggression og raseri

Som den ældste i søskendeflokken, og med en far, som var brændende optaget af den tjeneste, han stod i, blev det ofte Joshuas ansvar at gå ærinder eller at reparere ting. Herigennem lærte han flydende arabisk og blev en del af det palæstinensiske nabolag. På den ene side var det et omsorgsfuldt og gæstfrit samfund, hvor en god ven ville forsvare dig med sit eget liv. På den anden side var det et samfund fyldt med frustration, had og raseri. Lige så stille begyndte Joshua også at opbygge en masse vrede inden i. Selvom han var godt integreret, kunne han aldrig blive 100 % palæstinensisk, og det vidste hans skolekammerater også. Afstanden mellem dem voksede sig større, og på trods af nogle gode venskaber, hændte det oftere og oftere, at han blev mobbet og truet. Til at begynde med vendte han den anden kind til, men det blev til sidst for meget.

Ud af Gaza

Derudover bar Joshua også på en mørk hemmelighed. I Gaza var der specielt tre samfundsproblemer, der var forbundet med stor

skam, og som ingen snakkede om: Alkohol, narkotika og udenomsægteskabelig seksualitet. Hvis det blev opdaget, at man havde forbindelse til nogen af disse, blev man socialt udstødt. Så da en af de ældre drenge i nabolaget begyndte at misbruge Joshua seksuelt i tiårsalderen, turde han ikke sige det til nogen – af frygt for, at folk ville mene, at det var hans egen skyld. Misbruget nåede at strække sig over en toårig periode, før familien besluttede at flytte grundet øget vold og usikker i området. Familien havde fået dødstrusler, og der var skyderi i gaderne. Desuden kunne forældrene mærke, at der var noget, der plagede deres søn. Netværket af læger og andet medicinsk personale var allerede veletableret, så arbejdet med at få hjertesygge børn ud af Gaza og ind på israelske sygehuse kunne fint fortsætte, selvom familien flyttede tilbage til Israel.

Lukkede døre – åbne døre

For Joshua var det en lettelse at slippe væk fra overgrebene, men misbruget havde sat sine spor. Han kendte bibelen ud og ind, og vidste, at der fandtes en Gud, men han kunne ikke tro, at denne Gud ville ham det godt. Familien slog sig ned i Jerusalem igen, og begyndte at planlægge fremtiden der. Det så fint ud indtil deres opholdstilladelse pludselig blev inddraget. Jonathan havde lavet den fejl at rejse ud af landet, mens visumsøgningsprocessen stadig var i gang. Familien blev tvunget til at flytte fra Israel, og de bosatte sig i stedet i Jordan. Det viste sig imidlertid at åbne nye, uventede døre for tjenesten, de stod i, men først flere

Organisationen Shevet Achim blev startet af amerikaneren Jonathan Miles i 1994 med det formål at bringe hjertesygge børn fra Gaza ind i Israel og give dem medicinsk behandling.

I år har missionspiloterne valgt at støtte organisationen gennem indsamlinger og ved at hjælpe til i løbet af deres ophold i Israel.

Foto: Line Bøge Breinholt

år senere.

Joshua gik nu for første gang på en offentlig skole, i modsætning til hjemmeundervisning, og det var ikke den letteste overgang. Med al bagagen fra tiden i Gaza viste det sig, at det var vanskeligt at fungere sammen med andre børn. Som en reaktion på al den smerte, han bar på, begyndte han at gøre skade på sig selv. Dette skulle præge hans liv i mange år frem.

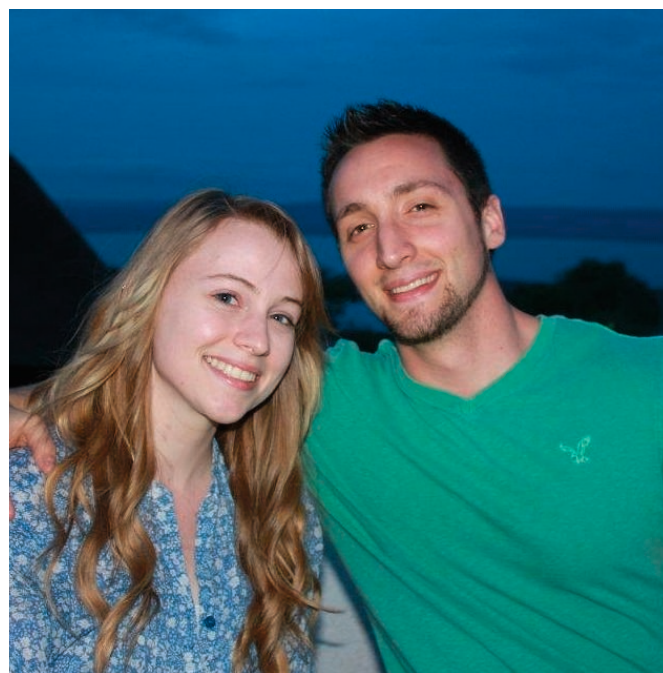
Tilbage til livet

Familien bestemte sig lidt efter lidt at forlade Jordan og rejse tilbage til USA for at få et pusterum fra alle udfordringerne. Men overgangen til et vestligt samfund blev ligeså noget af en udfordring. Joshua var voldelig både mod sig selv og andre. Da han til slut blev indlagt på psykiatrisk afdeling som 16-årig, følte han, at han havde nået bunden, og at han var en byrde og skam for familien. Han blev stærkt medicineret, og fik lov til at tage i skole igen. Der mødte han en lærer, som interesserede sig for ham, og så, at medicinen han fik, var alt for stærk. Han opfordrede Joshua til at begynde til vægtløftning. Lige så stille mærkede han, at han var på vej tilbage.

Nogle måneder efter ringede en af hans kammerater og spurgte, om han kunne tænke sig at være med på en bibelskole drevet af Youth With a Mission (YWAM). Joshua havde ingen andre planer, så han tog imod kammeratens forslag. Det var her, han endelig begyndte at forbinde Gud med noget positivt igen. Han begyndte at tro på, at Gud havde været der hele tiden, på trods af alt, som var sket. Denne overgang var ikke dramatisk, men skete i det stille. Som om Gud havde arbejdet i kulisserne. Trangen til vold og selvskade forsvandt. Gennem mennesker omkring sig oplevede han at møde en Gud, som brød sig om ham.

Joshua blev færdig med bibelskolen og giftede sig, og han følte, at Gud kaldte dem tilbage til Mellemøsten. Joshua kontaktede arbejdet i Shevet Achim, som faren havde startet i sin tid, og blev en del af staben igen.

I dag arbejder far og søn tæt sammen for at bringe hjertesygge børn fra Gaza, Irak og de syriske flygtningelejre i Jordan ind i Israel, og give dem medicinsk behandling på Wolfson Medical Center i Holon udenfor Tel Aviv.

Øverst: Joshua og hans kone.

Nederst: Far og søn.

Sygehuset i Jaffa

En dag i november 2016 møder Misjonsblad for Israel (den norske Israelsmission) Jonathan Miles udenfor menighedshuset i Immanuelkirken i Jaffa, hvor han samler os op for at tage os med til sygehuset i Jaffa. På vej til intensivafdelingen hilser han på de fleste, både læger, sygeplejersker og rengøringsfolk. "Alle" kender Shevet Achim og det arbejde, de laver. Vi vasker hænderne grundigt, før vi bliver vist rundt. Vi standser ved en seng, hvor en ugegammel lille dreng ligger med slanger og nåle fastsat til den lille krop. Moren står ved siden af sengen og ser kærligt på drengen. Vi får fortalt, at hun er en yasidi-kvinde, som er flygtet fra hjembyen Mosul på grund af ISIS.

Mens vi står der, kommer dr. Khoury hen til os og hilser på Jonathan. Det var ham, som sammen med dr. Ami Cohen startede samarbejdet med Jonathan og Shevet Achim i halvfemserne, og som havde trøstet moren til det første barn fra Gaza. Han forklarer, at drengen foran os er blevet opereret for to huller i hjertet. Dr. Khoury bliver afbrudt af en telefon, der ringer. Det viser sig at være en kardiolog fra Gazastriben, som spørger, om de kan tage et to dage gammelt barn ind, som er født med en kritisk hjertefejl. I løbet af et år tager sygehuset i Holon imod flere hundrede børn fra Gazastriben.

Fra Irak til Israel

Dr. Khoury fortæller også om dengang, den første baby fra Irak kom til hospitalet gennem en kardiolog i det amerikanske militær. Han havde flere gange måtte afvise forældrene med hjertesyg børn, da han ikke havde det nødvendige medicinske udstyr til at operere. På det tidspunkt var Jonathan Miles i landet for at undersøge forholdene på sygehusene efter Golfkrigen. Mens han er på den amerikanske kardiologs kontor, kommer der en familie ind med en nyfødt baby, som er tydeligt syg. Kardiologen undersøger barnet, og det viser sig, at det skal opereres inden for to uger, hvis det skal overleve. Jonathan ved, at de kan hjælpe babyen på sygehuset i Holon. Men er familien villig til at rejse til Israel? Er det i det hele taget muligt, når ingen i familien har et pas? Men den ene forhindring efter den anden bliver overvundet, og familien fik lov at rejse til Israel.

Dyrebare i Guds øjne

Men i nogle arabiske lande nægter myndighederne at samarbejde med "den zionistiske enhed". Familierne kan også være skeptiske nogle gange. Det er sket, at et barn er gået bort, fordi forældrene ikke ville have, at barnet skulle opereres af en jødisk kirurg. Dr. Khoury synes, det er trist, at det skal være sådan. "Skal man boykotte nogen, må det være dem, som lader børnene dø i stedet for at give dem den behandling, de trænger til, bare fordi, den bliver udført af jøder," fortæller han. "Ellers er det eneste negative ved det her arbejde, at man bliver afhængig af det," siger han med et glimt i øjet og fortsætter: "Det er dejligt at vide, at man er med til at redde uskyldige børns liv. Børn har ikke noget med konflikten at gøre, men bliver alligevel offer for den. Her spørger vi aldrig, om de er palæstinensere eller jøder, her er alle liv lige værdifulde." Dét er et signal Jonathan Miles også ønsker at sende. Under Gazakrigen i november 2012 skrev han på sin blog:

Mens flere vestlige lande understreger Israels ret til at forsvare sig selv mod raketter fra Gazastriben, virker de omkringliggende nabolande enige i deres kritik af Israels respons, og bruger ord som "massakre" og "kriminelt". Hvordan er det muligt, at to folk opfatter samme situation så forskellig? Allerede tre gange i denne uge har jeg set døde børns kroppe blive holdt op foran kameraer ude foran sygehuset her i Gaza.

Vi må forstå, at disse billeder går ind i hjerterne på det palæstinensiske folk. De kradser skorpen af et sår, som måske går lige så langt tilbage, som dengang Hagar græd over sønnen Ismael i ødemarken. I en sådan kontekst bliver argumenterne for hvem, der startede konflikten, overdøvet af følelser.

Findes der en udvej? Alt jeg ved er dette: når familier fra Gaza bliver taget ind på sygehuset i Israel, giver det et helt andet signal. De modtager et budskab om liv og menneskeværd, et budskab om, at disse børn er dyrebare i Guds øjne. Kun i en sådan sammenhæng, kan man begynde at lytte til hinanden.

Nyt fra Immanuelkirken

📄 Tekst: Marit Long, Bradely Long og Sarah Lazarus

Flere lokale kommer i kirken

Jeg er opmuntret over at se flere lokale israelere komme til gudstjenester, og nogen af dem finder også et åndeligt hjem hos os. Til bibelstudiet i sidste uge var der seks deltagere ud over mig, og de var alle lokale israelere. De bor her fast og har et stærkt ønske om at se den israelske del af menigheden vokse. De er fantastiske ambassadører for livet og tjenesten i Immanuel, og optagede af at byde flere israelere velkommen i menigheden! Dette semester handler prædikenerne om vores vision og vores missionserklæring. Det første punkt i missionserklæringen er: I Immanuelkirken søger vi at være en tosidig missionerende kirke, for at nå både lokale og internationale med evangeliet om Jesus Messias. Vi takker Gud for Hans velsignelser og fortsætter med at fokusere på, hvordan vi kan fuldføre Guds mission for os her.

Bradley Long

Volontører

Vi er velsignet med gode volontører, og i januar kom Pascaline Sagbakken for at være volontør indtil maj. Derudover har vi også Sondre Nikolaisen Masvie, som bliver indtil midten af april. Begge udfører praktiske opgaver i forbindelse med gudstjenesterne lørdag og søndag samt koncerterne, er aktive i ungdomsgruppen og deltager til medarbejdermøder. De har ligeså hver deres ansvarsområder: Pascaline er assisterende leder i børnekirken og arbejder ugentligt i det israelske bibelselskabs bibelbutik samt synger i lovsangsteamet. Sondre arbejder med film og fotografi. De vil også begge deltage i skoleprojektet på Vestbredden i samarbejde med det palæstinensiske bibelselskab

dette semester. Vi er utrolig glade for at både Pascaline og Sondre er en del af staben i Immanuelkirken.

Marit Long

Ny administrator

Jeg heder Sarah Lazarus, er 24 år gammel og kommer fra Ålesund i Norge. Jeg har for nyligt giftet mig med Elisha Lazarus, som er messiansk jøde og opvokset i området omkring Immanuelkirken. Det er en stor oplevelse for mig som nordmand at gifte mig med en israeler, og ikke mindst det at leve blandt det jødiske folk. Jeg har længe ønsket at være med til strategisk at arbejde for at tjene Israel på en praktisk måde. Det ved jeg, at jeg gør her. Det er et privilegium at få arbejde som administrator i Immanuelkirken.

Hver dag holder kirken åben for besøgende. Det er alt fra internationale turister til lokale israelere, der kigger ind. De kommer med et åbent hjerte, og det er tydeligt, at de er nysgerrige efter at høre mere om, hvem vi er, og ikke mindst høre historien om kirken. Der har været flere tilfælde, hvor især israelere har sagt, at de har fået øje på Guds nærvær i kirkebygningen. Der var en, der fortalte: «Jeg er opvokset i synagogen, men det at komme i kirken fører mig nærmere Guds nærvær». Det er utroligt stærkt. Glasmosaikkerne i kirken er håndlavet af Victor Sparre, og er en nøgle, som altid åbner op for et naturligt vidnesbyrd om Guds kærlighed og mirakler for alle de forskelligemennesker, der kommer ind i forbi.

Sarah Lazarus

Sarah og Elisha Lazarus er for nyligt blevet gift. Sarah har længe følt sig kaldet til at tjene i Israel, og hun er netop blevet ny administrator i Immanuelkirken.

Sondre Nikolaisen Masvie og Pascaline Sagbakken er begge volontører i Immanuelkirken, hvor de hjælper til med forskellige opgaver.

Immanuelkirken har mange nysgerrige gæster, der er interesseret i kirken og dens historie. I den seneste tid oplever præsteparret Bradley og Marit Long, at flere lokale finder deres åndelige hjem i menigheden.

Forstår vi det, vi læser?

- glimt fra en trosvandring

✚ | Tekst: Julie Kajgaard, stud.teol. og tidligere praktikant i Immanuelkirken

Julie Kajgaard har været kirkevolontør i Immanuelkirken i Tel Aviv. Her gjorde hun et uventet bekendtskab, som har sat et særligt præg på hende. Nedenfor kan du læse om deres vandring med hinanden, og de udfordringer, der kan være, når to mennesker med forskellige baggrunde åbner Bibelen sammen.

Et begejstrende møde

Det var en helt almindelig onsdag i oktober i Tel Aviv-Jaffa. Solen skinnede, og det var dejligt varmt. Jeg havde på ingen måde forventet, at dette skulle blive dagen, hvor jeg skulle have æren af at møde en amerikansk jøde, som netop var kommet til tro på Jesus. Men det skete.

Midt i dagens trummerum, da jeg sad i Immanuelkirkens foyer og bød turister og andre interesserede velkommen, kom der en mand, som gerne ville se kirken. Jeg gav ham pamfletten, hvor han kunne læse om mosaikvinduerne, der hver især giver glimt af den bibelske fortælling. Efter noget tid kom manden ud fra kirkerummet – jeg havde faktisk helt glemt, han var der. Han begyndte at stille nogle spørgsmål om kirken: Om præsten var god nok og om hvornår, der var

gudstjeneste.

Midt i de velkendte spørgsmål, begyndte han at fortælle om sit liv. Om hvordan det havde været vanskeligt, og om hvordan han længtes efter at blive et bedre menneske. Det havde ledt ham til at søge på internettet, og der faldt han over en salme i Bibelen og en prædiken af Billy Graham på YouTube. Prædikenen havde han lyttet til på sit soveværelse, og da Graham opfordrede til, at man kunne knæle, lige hvor man var og overgive sit liv til Jesus, havde min ven gjort det. Han tog imod Jesus som herre i sit liv.

Jeg har lært mange ting på teologistudiet, men det her var dog en ret unik situation, og min respons til denne fantastiske begivenhed, der var sket i hans liv, blev spontane indskydelser. Jeg spurgte, om jeg måtte bede for ham lige der i foyeren. Det måtte jeg gerne, og vi havde en fin stund sammen. Dernæst tænkte jeg, at jeg hellere måtte invitere ham med til vores bibelstudie samme aften. Han takkede ja, og jeg var begejstret for, hvad Gud var i gang med at gøre i hans liv.

"Skal vi læse i Bibelen sammen?"

Et par dage efter vores bibelstudie fik jeg spurgt, om vi skulle mødes og læse i Bibelen sammen. Det ville han gerne. Vi fandt en café, hvor vi købte noget kaffe og satte os i solen. Jeg tog min Bibel frem, og jeg slog op i Markusevangeliet kapitel et. Vi læste kapitlet sammen, og min ven stillede mange spørgsmål. Hvor var det fascinerende, at Jesus lod sig forstyrre af mennesker, der havde brug for ham. Hvor var det udfordrende, at Jesus udfordrede den religiøse elite. Hvorfor skulle Jesus døbes? Betød det også, at det ville være godt for min ven at blive døbt? Og lige pludselig var der gået halvanden time. Vi aftalte at mødes igen om en uges tid. Sådan begyndte vi at mødes på ugentlig basis, for der var meget at tale om.

For mig var det nyt at få lov til at samtale med en person, der var så "sulten" efter at lære Gud at kende.

Jeg er dybt overbevist om, at en af kirkens vigtigste opgaver, uanset om man er i Tel Aviv eller herhjemme i Danmark, er at vandre med de mennesker, som Gud sender på vores vej. Vandringen kan se forskellig ud alt afhængig af,

hvem man har fået betroet et følgeskab med. Men vi *må* vandre. Min gode ven var dybt nysgerrig på teologi. Da vi mødtes for anden gang, havde han læst både Matthæus-, Markus-, og Lukasevangeliet og en portion Paulus. Derudover havde han også læst forskellige teologiske artikler online. Derfor tog vores vandring afsæt i teologiske spørgsmål.

"Vi lyttede til hinanden"

Særligt var der et spørgsmål, der blev ved med at vende tilbage. Hvordan kunne han anerkende Paulus' breve, når særligt de var blevet brugt som grundlag for at retfærdiggøre forfølgelserne af det jødiske folk? Det folk som han tilhørte. Det folk, som desperat har brug for at høre, at Jesus er de gode nyheder. Det folk, han elskede.

Vi lyttede til hinanden i dette spørgsmål. Jeg opdagede, hvor vigtigt det er, at den etablerede kirke tager afstand fra den del af dens historie, hvor mennesker er blevet gjort fortræd. Hvordan vi, som Jesustroende-mennesker, der elsker kirken, skal stå ved, at der er gjort mange ting i Jesu navn, som Jesus på ingen måder støtter, men som han vil fordømme.

Min jødiske ven kæmper stadig i spørgsmålet, om han kan bruge Paulus' breve til noget. Som døbt, som Jesustroende, som et Guds barn er han på vej i en større erkendelse af, at Jesus er Herre over hele hans liv og langt større: Hele Israel og hele universet. Derfor glæder jeg mig med ham, selvom vi ser forskelligt på Paulus' skrifter. Jeg er selv på vej i en større erkendelse af, hvem Gud er. På den vej sendte Gud mig et fantastisk menneske. Et menneske, der udfordrede mig til at overveje, om jeg virkelig forstår det, jeg læser i Bibelen? Om jeg forstår det, så det får konsekvenser ind i mit liv og så jeg rejser mig op, og taler imod den uret, kirken har forvoldt mennesker? For det er let for mig og måske også for dig, at forstå Bibelen med vores hjerner. Spørgsmålet, som min ven har efterladt mig med, er, om vi er klar til at forstå Bibelen med vores hjerter og vores hænder?

Tør vi at lade Guds ord forme vores tanker om de mennesker, der er marginaliseret, forfulgte og anderledes? Tør vi tage afstand til de dele af kirkens historie, som Jesus vil tage afstand fra? Tør vi forstå det, vi læser?

* Jeg har valgt at holde hans navn anonymt .

Uden kærlighed, ingen tillid

✎ Tekst og foto: Anika Thorø Møller, kommunikationsmedarbejder i Israelsmissionens Unge

En særlig mand har bidt sig fast i Nanna Forum Didriksens hukommelse. Det er som om, han holder et fast greb om hende og nægter at give slip.

Et særligt bekendtskab

"Du hader jo jøder. Det gør du jo."

Ordene kommer fra Baruch; en ældre, jødisk herre med et stort, hvidt skæg og en bedstefaragtig sixpence-hat fladt liggende på sin bare isse. Med sine mørke øjne ser han på Nanna Forum Didriksen, mens de siger farvel.

25-årige Nanna skal hjem til Danmark. Efter seks måneder som kirkepraktikant i Den Danske Kirke i Jerusalem er tiden i Israel forbi, og dermed slutter også Baruch og Nannas fælles vandring. Baruch har ikke adgang til internettet, så dette farvel bliver nok det sidste, de nogensinde giver hinanden. Det eneste Nanna har tilbage er Baruchs visitkort.

Baruchs ord gør ekstra ondt denne dag, selvom Nanna har hørt ham sige sætningen flere gange over de seneste måneder. I alt er de mødtes otte gange for at snakke om liv og tro. Men denne dag bliver det sidste gang Nanna gentager for Baruch, at hun ikke hader jøder. Slet ikke.

De hårde ord rammer hende, da hun atter er tilbage på dansk jord. Hverken indretningen i hendes hjem i Aarhus eller hendes tanker er faldet helt på plads. Den røde rygsæk er stadig ikke pakket ud, og tankerne hvirvler rundt i stuen for en efter en at lande hos Nanna:

"Det var hårdt, når Baruch beskyldte mig for alt muligt. Men jeg forstår godt hans reaktion med alt den smerte, han har mødt," siger hun.

Små skridt med kærlighed

Øverst i den røde rygsæk ligger en æske med nogle af de ting, som Nanna har taget med sig hjem: et trækors, olie – og så visitkortet fra Baruch.

Det er jødernes brug af bedesjal med kvaster og bederemme, der har fået hende til at tage trækors og olie med til Danmark.

"Jøderne har set vigtigheden af at have visuelle ting til at minde dem om bestemte dele af deres tro," siger hun og forklarer, at olien skal minde hende om, hvordan vi mennesker skal salve hinanden; hvordan vi skal læge hinandens sår med kærlighed.

Gennem de seneste måneder har hun lært, hvordan det også gælder i hendes venskab med Baruch.

Baruch er såret på sjælen. I Yom Kippur-krigen i 1973 var han den eneste i sin deling, der overlevede.

Historiens mørke sider har også sat sig i hans bevidsthed: Kristne har voldt skade på jøder, og jøderne har ikke været det gode eksempel, Gud har udvalgt

dem til at være. Igen og igen taber kærligheden til hadet, synes Baruchs konklusion at være.

Men Nanna har forsøgt at fortælle Baruch, at kærligheden kan vinde. Hun har været hans lyttende øre og fortalt ham beretningen om Jesus, der rummer den ultimative kærlighed.

Til tider orkede Nanna ikke samtalerne med Baruch. De var hårde og krævede vedholdenhed. Samtidig tog opholdet i Israel hårdt på energien, men hun oplevede, at Gud gav hende styrken til samtalerne med Baruch. Og hendes kamp for Baruchs tillid har båret frugt: Han er taget til gudstjeneste – flere gange.

Kan frøet spire?

Det er ikke kun Baruch, der har flyttet sig de seneste måneder. Det samme har Nanna gennem de møder, hun har haft med Baruch og andre i Israel. Møderne har sat tanker i gang, der næppe tænkes til ende i den kommende tid:

Vi har brug for kærlighed for at opnå tillid. Jesus er livsnødvendig. Der er altid minimum to sider af en sag. Det er nogle af de konklusioner, som Nanna tager med sig – blandt andet til sit nye job som ungdomssekretær i Indre Missions Unge. Hun glæder sig også til at dele ud af den nye og dybere forståelse, hun har fået af sin egen tro ved at opholde sig i Israel og se historiske steder på tæt hold.

Men lige nu er det alligevel Baruch, der fylder mest i bevidstheden:

"Jeg havde et måske naivt håb om, at samtalerne til sidst ville få Baruch til at tro på Jesus. Det skete ikke, men jeg har plantet et frø, og så må jeg vente på vandet. Måske skal jeg vente længe – ligesom Israel har ventet længe på regnen i år," slutter Nanna.

*Baruch er et opdigtet navn for at holde Nannas ven anonym.

Velkommen til TORVETs årsfest!

På Torvet i Aarhus deler vi en fælles vision om at forkynde evangeliet om Jesus Kristus for mennesker i vores samtid.

Lørdag d. 14. april vil vi indbyde dig til TORVETs årsfest – en indholdsrig dag med fokus på teologi og mission. Programmet begynder over middag og byder på foredrag ved Bodil Skjøtt og en vifte af relevante seminarer, som afrundes med en festgudstjeneste om aftenen i Christianskirken i Aarhus.

Læs mere og tilmeld dig på: www.teologi.dk/tilmeld

Sabbatsaften og årsmøde

Vi gentager succesen fra sidste år og inviterer dagen inden årsmødet til sabbatsaften. Her vil vi bruge lejligheden til at have fællesskab med hinanden gennem måltid, forkyndelse og lovsang. Læs mere om sabbatsaftenen på vores hjemmeside, som er fredag den 13 april.

Lørdag formiddag den 14. april inviterer vi til årsmøde på TORVET i Aarhus. Vi begynder med rundstykker kl. 9, hvorefter selve årsmødet finder sted. Læs mere om begge arrangementer på israel.dk.

Ny film om messianske jøder

I Israel kæmper den messianske bevægelse med et samfund, der ofte har tabubelagt troen på Jesus som Messias, eller direkte diskrimineret Jesustroende jøder. Men de seneste år ser det ud til, at stemningen langsomt er begyndt at vende. Flere medier har i mere positive vendinger omtalt bevægelsen og i december havde filmen "A New Spirit", der handler om troen på Jesus som Messias, fundet vej til de israelske biografer.

Læs hele artiklen her: www.israel.dk/ny-israelsk-film-handler-om-messianske-joeder/

Bibelselskabet skal finde ny butik

Efter flere måneders juridisk tovtrækkeri mellem det Israelske Bibelselskab og deres udlejer af butikken i Tel Aviv, har retten nu afgjort, at bibelselskabet skal forlade lokalerne om senest et år. Bibelbutikken ligger i en af de mest trafikerede gader i Tel Aviv, og mange mennesker kommer forbi butikken, hvor personalet har mange samtaler om Jesus og tro. Selvom det er en svær situation, skriver bibelselskabet: "Det er også en mulighed for at evaluere og finde nye måder at nå mennesker med evangeliet." Bed gerne om Guds vejledning i de kommende udfordringer.

Israel
Landet du vender tilbage til

Påskerejse	27.3. - 3.4.
Jubilæumsrejse	8.4. - 17.4.
70 års jubilæumsrejse	11.4. - 21.4.
Rundrejse under løvhyttfesten	19.9. - 29.9.
Klassisk rundrejse	2.10. - 10.10.
Klassisk rundrejse	3.10. - 12.10.
Rundrejse i efterårsferien	14.10. - 21.10.
Familierejse i efterårsferien	14.10. - 21.10.
Ét land, to folk og tre religioner	30.10. - 6.11.

Bestil nyt katalog på 7592 2022
Læs mere om rejserne på www.felixrejser.dk/israel

Kaster nyt lys over kendte bibeltekster

JAN HOLM
MORTENSEN

Jesus og de jødiske fester Israels fester som guide til Det Nye Testamente

I denne flot illustrerede bog gennemgår tidligere præst i Israel, Jan Holm Mortensen, de jødiske fester på Jesu tid og giver dermed en dybere forståelse af Det Nye Testamente og kirkeåret.

»Jesus og de jødiske fester giver et klart svar på, hvad vi skal med Det Gamle Testamente, når vi har fået et nyt.«

Bodil F. Skjøtt, tidl. generalsekretær i Israelsmissionen

Lohse | LogosMedia | Credo | Fokal | Kolon | Refleks
Forlagsgruppen Lohse · 75 93 44 55 · info@lohse.dk lohse.dk

**HVER
DAG
TÆLLER**

Og hver eneste bliver fyldt med høj faglighed, givende øjeblikke, fantastiske venner ooog Gud tæt på. Woop woop, ja tak dér!

Derfor siger vi
#dufårguldmedhjem!

**tjek
djurslands.dk**

Mød os!

Bestil på israel.dk/forkyndelse

Mød vores nye volontører

✚ | Tekst: Christian Vestergård, volontørkoordinator i Israelsmissionens Unge
Foto: Arne Pedersen

Endnu engang sender Israelsmissionens unge missionspiloter og volontører afsted til Israel. De har alle store forventninger til, hvad Gud vil lære dem hen over foråret.

Hvem og hvor?

Maon Gilo: Signe Rasmussen og Nicoline Breindahl
Den Danske Kirke i Jerusalem: Henriette Engberg Jensen
Immanuelkirken: Stine Østerlund Ravn
Missionspiloter: Alexander Schmidt, Kristina Wedel, Anne-Line Thomsen, Emma Amalie Skovsgaard Vinkel, Anne Sofie Borum Poulsen

"Jeg håber, jeg bliver udfordret"

Missionspiloterne er spændte på at undersøge deres plads i Guds mission. "Som missionspilot håber jeg på, at Gud vil bruge mig som sit værktøj i sin mission," fortæller Anne Sofie om den kommende tid i Israel. Alexander glæder sig til at besøge forskellige menigheder og organisationer i løbet af deres tre-måneders ophold. Anne-Line tager afsted med denne drøm: "Jeg håber, at blive inspireret og udfordret i mit syn på mig selv, Gud og den verden jeg er en del af."

Åbne arme

Signe og Nicoline skal være på et handicaphjem i den sydlige del af Jerusalem. Det er første gang, de er ude at rejse sammen og håber, at samværet med de handicappede vil være givende for begge parter. "Vi håber, at vi ikke kommer til at begrænse os selv, men at vi derimod tør at sprænge ud i det nye med åbne arme," fortæller de om deres opgave.

Læs deres forskellige refleksioner på bloggen – blog.israel.dk – og bed for dem og deres opgaver.

